

ПНЧУК А.С., к.е.н., доцент
ВП «МФ КНУКІМ», м. Миколаїв

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СТАН ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Туристична галузь є однією з найбільш залежних від зовнішніх факторів. Кліматичні катаклізми, військові та політичні конфлікти, зміна законодавства, епідемії, фінансова криза мають визначальний вплив на стан і розвиток туристично-рекреаційного комплексу, його інвестиційну привабливість. За умови світової економічної кризи та необхідності подолання її наслідків виникає потреба у виявленні факторів, що можуть виявитись сприятливими для розвитку даного напрямку діяльності.

Відповідно до економічної ситуації має здійснюватися управління на макро- та мікрорівнях. Наразі весь світ потерпає від фінансової кризи, яка торкнулася всіх галузей економіки. Проте вплив кризових явищ у різних сферах господарської діяльності й у різних країнах різний, а отже, очікування фахівців щодо перспектив туристичної галузі в Україні та за кордоном відрізняються. Туризм як вид діяльності має мультиплікативний ефект, і тому його вплив на розвиток економіки України та складову частку у ВВП слід розглядати з урахуванням суміжних галузей.

Відсутність дієвого механізму підтримки бізнесу під час кризи призвела до закриття ряду підприємств чи зменшення обсягів надання послуг.

Проте деякі експерти вважають, що за умови здешевлення в'їзного туризму вплив світової економічної кризи на дану галузь може бути подоланий. Саме здешевлення та максимальний баланс «ціна-якість» мають та можуть відіграти рушійну роль у становленні туристично-рекреаційного комплексу на тлі економічної кризи [1]. Наразі рівень відповідної інфраструктури в нашій країні

задовільний, але ще далекий від ідеального. Головна проблема полягає у високих цінах та відсутності адекватного сервісу з точки зору ціни.

Таким чином, глобальна фінансова криза за умови ефективних та своєчасних управлінських дій не матиме визначального впливу, адже наша країна не надто інтегрована у світову фінансову систему. Дана ситуація може мати позитивний характер як для в'їзного, так і для виїзного туризму. Криза може мати позитивні наслідки для українців, які прагнуть відпочивати за кордоном: у всьому світі знижуються ціни на готелі, авіаперевезення, відпочинок стає більш доступним; падіння рівня доходів європейців може зробити привабливими для них більш близькі, більш доступні, більш безпечні курорти та пам'ятні, історичні, рекреаційні місця України.

За прогнозами експертів туристичного ринку, значна криза та падіння очікують такі види туризму, як сезонний (особливо зимовий), екзотичний, діловий. Згідно з експертними оцінками, в даний час в усьому світі здійснюється 610 млн. ділових поїздок на рік на суму від 430 до 600 млрд. дол. За останні роки ринок ділового туризму зріс приблизно на 30% на рік [2]. Проте фінансова криза може серйозно відкоригувати ці цифри. Духовний, освітній та оздоровчолікувальний види туризму залишаться на тому ж рівні, чи навіть прогнозується зростання їх обсягів.

Майбутній розвиток туристично-рекреаційного бізнесу головним чином має залежати від таких факторів:

1. Соціальні: демографічні тенденції та соціальні зміни (збільшення середнього віку, зменшення частки молоді, зростання кількості бездітних сімей).

2. Політико-економічні: головним прикладом є Європейський Союз – із спрощенням чи повним усуненням туристичних формальностей кількість подорожей зростає.

3. Культурно-екологічні: основним чинником розвитку рекреаційної частки туристичної галузі є потяг до здорового способу життя та прагнення до відновлення організму.

4. 4. Технологічні: туристична галузь завжди була й залишається рушійним фактором для розвитку та масового використання новітніх технологій у сфері технічних засобів і не лише.

5. Одним із перспективних напрямів виходу вітчизняного туризму з кризової ситуації та поліпшення економічного стану в країні є розвиток рекреаційного туризму, який є потужним джерелом попиту, а отже, привабливим для інвестицій. Даний напрям має величезний потенціал і широкі можливості для інвесторів, оскільки лікування та профілактика захворювань є першочергово необхідними для кожної людини незалежно від економічної ситуації в країні та світі.

За умови правильного розвитку цей вид туризму може стати самостійною галуззю туристичного ринку, здатною приносити високий рівень прибутків.

Серед двох найцінніших пріоритетів для українців при виборі місця відпочинку є добре співвідношення «ціна/якість» (93%) та можливість оздоровитися(90%).

Особливу увагу слід приділяти розробці нових методів лікування, заснованих, перш за все, на рекреаційних ресурсах. Основним завданням розвитку туристично-рекреаційного комплексу в Україні є створення конкурентоспроможного турпродукту і курортних послуг на основі ефективного використання рекреаційного потенціалу, а також забезпечення соціально-економічних інтересів та екологічної стійкості в регіонах. На сьогодні в Україні, з одного боку, існує традиція академічної школи фізіотерапії, курортології та відновлювальної медицини і великий науково-практичний досвід у галузі санаторно-курортного лікування, з іншого – починається розвиток нових напрямів оздоровчої та профілактичної медицини, в які інвестуються значні кошти.

Таким чином, світова економічна криза вносить визначальні корективи у функціонування тих чи інших галузей економіки різних країн. Однак вчасна переорієнтація та концентрація необхідних ресурсів відповідно до факторів, що

сприяють розвитку туризму, матиме позитивний вплив. Створення інвестиційної привабливості рекреаційної частки туристичного бізнесу є одним із пріоритетних завдань вітчизняної економіки.

Список використаних джерел

1. Крачило М.П. Економічні аспекти розвитку туризму в Україні в контексті світового досвіду / М.П. Крачило // Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті народу засобами туризму: тези до Всеукр. наук.-практ. конф.: [у 2 ч.]. - К., 2008. – С. 234-252.
2. Савченко О.Ф. Аналіз тенденцій ринку туристичних послуг в умовах економічної кризи / О.Ф. Савченко, Л.Ю. Писаренко // Вісник Донецького національного університету. Сер.: Економіка і право. – Донецьк: ДонНУ, 2009. – Вип.1.
3. Забалдіна Ю.Б. Економічна діагностика та прогнозування розвитку регіонального ринку туристичних послуг: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.10.01 / Ю.Б. Забалдіна; Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки України. – К., 2006. – 20 с.
4. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. / Н.В. Фоменко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. –312 с.